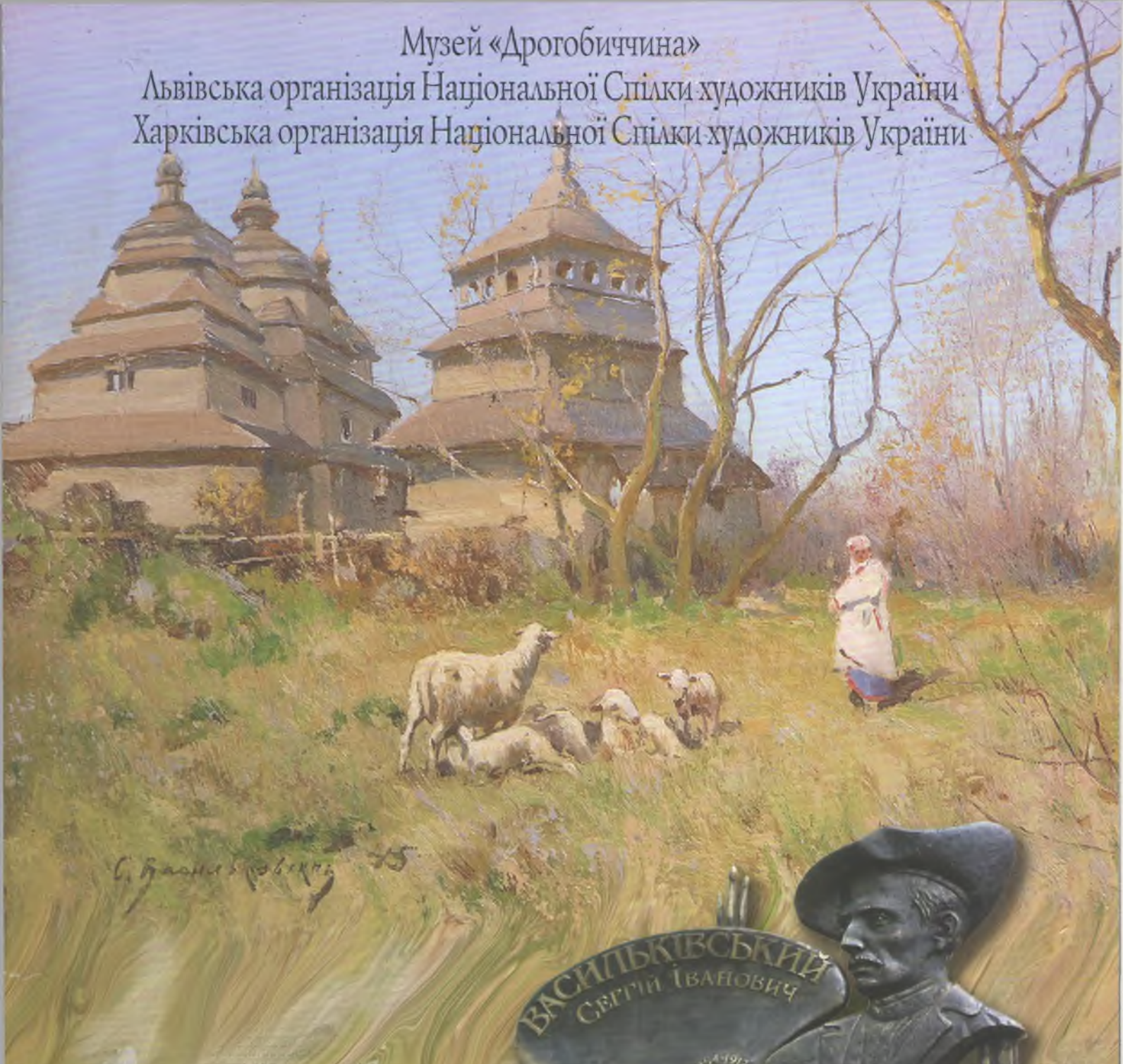

Музей «Дрогобиччина»

Львівська організація Національної Спілки художників України
Харківська організація Національної Спілки художників України

ВИСТАВКА
Шляхами
Васильківського:
погляд через століття

До 154-ї річниці від дня народження майстра

Живопис художників Харкова та Львова

Дрогобич 2008

Стогнут Віктор
Сонце сідае
Полотно, олія. 50X70

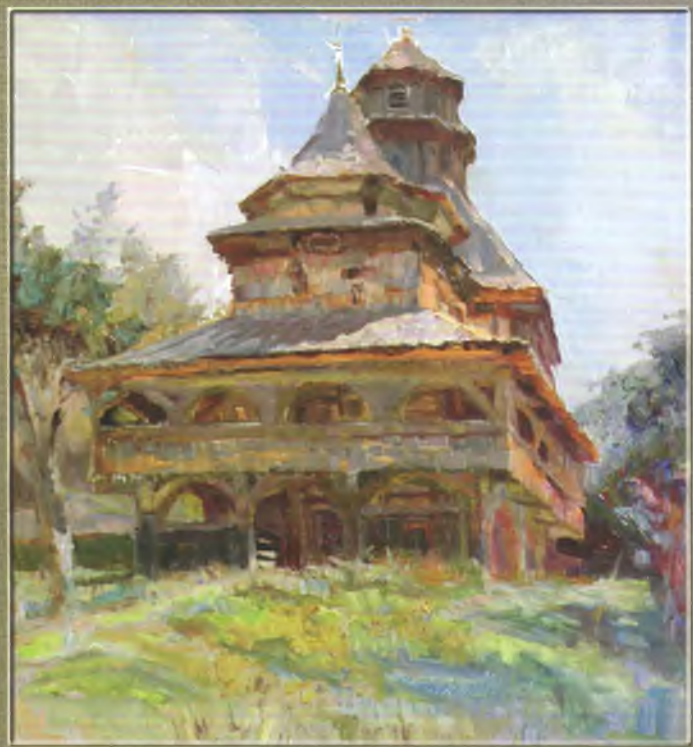

Манюк Орест
Церква у Мединічах.
Полотно, олія. 50x65

Коцарев Олександр
Теплий вечір у Ведмежому
Картон, олія. 30x45

Дубровський Олександр
Церква святого Юра
Полотно, олія, 70x80

Сафіна Валентина
Церква Чесного Хреста
Полотно, олія, 40x43

Косар Орест
Квітуча полонина
Полотно, олія, 45,5x60

Жемчужникова Євгенія
Церква святого Юра
Полотно, олія, 110x90

Учасники пленеру

Акція «Шляхами Васильківського: погляд через століття» діє з 2004 року. На наш погляд, вона не має аналогів у сучасному культурно-художньому процесі. Її ціль – через 100 років відтворити ті пам'ятники церковного і народного мистецтва, характерні пейзажі Слобожанщини та інших регіонів України, створені свого часу майстром. За цей час відбулося шість пленерів – на Харківщині (Коропові хутори), Сумщині (Ромни, Охтирка, Бакірівка, Путивль), Полтавщині (Лубни, Опішне, Сорочинці, Полтава, Диканька, Хатки), Чернігові, Новгород-Сіверському та Святогірському заповідниках, та Слов'янську на Донеччині. За результатами пленерів було влаштовано виставки. До оргкомітету з проведення пленерів увійшли співробітники ХХМ – завідділом, мистецтвознавець О.І.Денисенко, завідділом реклами, художник О.В.Коцарев та Б.В.Гриньов, академік НАНУ, директор Інституту сцинтиляційних матеріалів НАНУ України. Саме Борис Вікторович, узяв на себе обов'язок з підтримки поїздок художників, організації виставок, оформлення робіт та рекламно-видавничої діяльності. Під час поїздок за визначеними маршрутами обов'язковим є співпраця на місцях із художниками того чи іншого регіону, що сприяє посиленню міжобласних зв'язків, своєрідних майстер-класів, різноманітності творчої манери виконуваних робіт. Творчі зв'язки майстрів Слобожанщини та Галичини є досить широкими – це і численні виставки, презентації, пленери, та і серед «географії» маршрутів С.Васильківського твори, написані на теренах Прикарпаття, є досить кількісними, з вказаними точно адресами: це і старовинна церква в околицях Жидачева (біля 1900 року), церква Св.Хреста в Дрогобичі, храм у містечку Зеленому, старі церкви у Тухлі та на Бойківщині. У нинішньому пленері взяли участь художники-харків'яни О.Коцарев, О.Дубровський, Є.Жемчужникова, В.Сафіна. За традицією, до них приєдналися і митці -львів'яни– О.Косар, В.Стогнут, О.Манюк. Цей пленер відбувся після попередньої роботи художників у Святих горах, і архаїчний етноспокій автентичної естетики карпатських гір виявився співзвучним із величчю крейдяних кряжів Дикого поля на батьківщині Сергія Васильківського на Слобожанщині. Це дало змогу створити імпресіоністичні декоративні пейзажні композиції, твори, сповнені відчуття оновленого національного романтизму, своєрідності місцевого краєвиду. Це вже згадувані церкви, що за українською християнською традицією будівництва таки дійсно нагадують карпатські дерева – смереки та модрина. Ландшафт – довгі зигзаги гір, ритмічний перебіг долини, різкі контрасти освітлення, сонячно-зелені переливи смерекових лісів з артефактами народної гуцульської архітектури створює напрочуд фесричне відчуття загадковості і різноманітності глибинних понять західноукраїнської образотворчості. Своєрідний дух творчого піднесення, змагання, коли художники працюють

колективно, поєднання, з одного боку, досвіду і молодого незаангажованості сприяють появі творів, насичених сонцем, повітрям, світлом та простором. Всіх учасників і нинішнього, і попереднього пленерів можна назвати сонцепоклонниками – завжди, де б не відбувалися виставки, найчастіше доводилося чути: «Яка світла, яскрава виставка!» Як правило, стилістичних напрямків два – реалістичний та декоративний пленеризм, що, знову ж таки, повторює досягнення харківської пленерної та львівської декоративної школи, але вже в дусі новітньої живописної стилістики мистецтва XXI ст., де сучасні митці виявляють таку ж увагу до проблеми національного пейзажу, його специфічних особливостей, характеру рослинності, використання колористичної палітри, пріоритетної у зоровому сприйнятті. Та незважаючи на різне регіональне мистецьке бачення, митцям обох міст вдалося передати камерне усамітнення шумовиння гірського вітру, традиційно тепле світло і холодні чисті тіні, що йде від традиційного іконопису на склі, мозаїку контрастних мазків підтримано монументальністю неба, а колірні плями врівноважено композиційними акцентами деталей. Пейзажі круговидні, з архітектурними об'єктами, лірико-епічні, вони позначені тим відчуттям сонця, простору, повітря й світла, притаманними роботі з природи. І в цьому також є певний важливий момент творчості – здавалось би, такий «архаїчний» і традиційний спосіб все більше поступається місцем роботі з фотографією, іншими допоміжними матеріалами. Мистецька вартість пленерів полягає ще й у тому, що художники знову відкривають красу рідних місць для уродженців краю, роблять образ звичайної природи і оточуючих пам'яток явищем мистецтва. Відбувається ще певне зближення мистецтва великих міст, значних художніх центрів, якими є Харків і Львів, з культурою провінційних міст і містечок. Її художньо-мистецькою елітою. Практично це ті ж завдання, які ставив перед собою 100 років тому С.І.Васильківський та члени його гуртка, бо питання пошуків власного стилю, збереження національної архітектурної спадщини та витворення модерної, створення образу рідної природи, яка є віддзеркаленням менталітету народу, його морально-етичних цінностей, є злгоденним і сьогодні. Т в о р и , написані на пленерах, становлять значну частину колекції українського мистецтва Бориса Вікторовича та Тетяни Волеславівни Гриньових, перша презентація якої широкому загалу відбулася 2006 року в Харківському художньому музеї. Наступного, 2009 року, культурно-мистецька акція «Шляхами Васильківського: погляд через століття» відзначатиме два ювілеї – 155-річчя від дня народження С.І.Васильківського та п'ятиріччя пленерів. За рік, що залишається, заплановано здійснити низку акцій та видань, адже пленери вже сьогодні претендують на звання всеукраїнських.

О.І.Денисенко,
мистецтвознавець, зав. відділом
Харківського художнього музею

